

SAĞLIK MESLEK BİRLİKLERİ II. SAĞLIK KURULTAYI TOPLANDI

2-3 Haziran 1990 tarihinde Ankara'da Milli Eğitim Bakanlığı Şura Salonunda toplanan II. Sağlık Kurultayı'nın gündemini aşağıdaki konular oluşturdu:

"Sağlık Yaşam ve İnsan Hakları"

- Toplumsal Yapı ve Sağlık
- Sağlıklı Yaşam ve İnsan Hakları
- Sağlık Çalışanlarının Sağlıklı Yaşam

Hakkı.

Türk Tabipleri Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, Türk Dişhekimleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği'nce her yıl düzenlenen Kurultayın bu yılki organizasyonunu Türk Tabipleri Birliği gerçekleştirdi.

Sağlık Meslek Birlikleri II. Sağlık Kurultayı aşağıda tam metnini verdiğimiz sonuç bildirisinin okunması ile sona erdi.

II. SAĞLIK KURULTAYI

SONUÇ BİLDİRGESİ

Son yıllarda silahsızlanma, barış ve öz-

gürlük rüzgarlarının hızlı toplumsal dönüşümlere yol açtığı, "2000'li Yıllarda Herkese Sağlık" hedefinin tüm devletlerce benimsendiği, çevre sorunlarının yoğun biçimde tartışıldığı herkesçe bilinmektedir. Oysa, ülkemizde özellikle son 10 yılda uygulanagelen ekonomik politikalar, siyasal tercihler sonucu; insan hakları ihlalleri ve halkımızın yok-sullaşması artmış, örgütlenme-düşüncelerini açıklama hakları yok edilmiştir.

Ülkemizin değişik bölgelerinde yasa gücündeki kararnamelemler ile insanlarımızın suskunluğu zorlandığı ve farklı düşünceleri dile getirmelerinin halen engellenmek istendiği bir ortamda, Sağlık Meslek Birlikleri Danışma Kurulu'nun ülke düzeyindeki tüm delegelerinin katılımı ile 2-3 Haziran 1990 tarihinde Ankara'da II. Sağlık Kurultayı toplanmıştır.

Kurultay, aşağıda sıralanan hususları ilgili kişi ve kuruluşlara, yetkililere ve kamuoyuna duyurmayı bir görev bilmektedir:

A) TOPLUMSAL YAPI VE SAĞLIK

1. Gelir dağılımının iyice alt-üst olduğu ülkemizde; halkımızın sağlık, eğitim, barınma, beslenme ve çevre sağlığı sorunları giderek ağırlaşmıştır. Bu sonuçta sağlık sektörüne ayrılan kamu kaynaklarının yetersizliği ve Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği anlamda entegrasyon ilkesi ile uyumlu tek elden yönetimin uygulanmaması da rol oynamıştır. Oysa yönetimler, sağlıklı yaşam hakkının en temel insan hakkı olduğunu kabul etmelidirler. Bu doğrultuda demokratik toplumsal katılım mekanizmalarının geliştirilmesi ve işlerlik kazandırılması gereklidir.

Halk sağlığı sorunlarını çözecek yatırım ve düzenlemeler ivdedi olarak gerçekleştirilmelidir. Rasyonel kullanılması halinde ülke kaynakları bu amaca ulaşmada yeterlidir.

2. Sorumsuzca kirletilen çevre, ileride giderimi olanaksız bir dizi sorunlara yolaçacaktır. Bu nedenle halen gündemde olan Aliğa (Gencelli), Yatağan, Konya Hava Üssü gibi ekolojik dengeye zarar verecek projelerden hemen vazgeçilmesini; teknoloji ithalinde çevreyi kirletmemenin mutlaka gözetilmesini ve tüm bu konularda çevre politikası oluşturulmasını gerekli görüyoruz.

3. Hızla artan nüfus sınırlı kaynakları zorlamakta, halk sağlığının istenen düzeye getirilmesinde önemli bir engel oluşturmak-

tadır. Bu amaçla uygulanan nüfus planlaması politikaları gözden geçirilip, daha da etkinleştirilerek sürdürülmelidir.

4. Halkın eğitilerek yeterli ve dengeli beslenmesi sağlanmalı; uluslararası standartlara uygun olarak gıda kirlenmesi engellenmeli ve çağdaş gıda mevzuatımız oluşturulmalıdır.

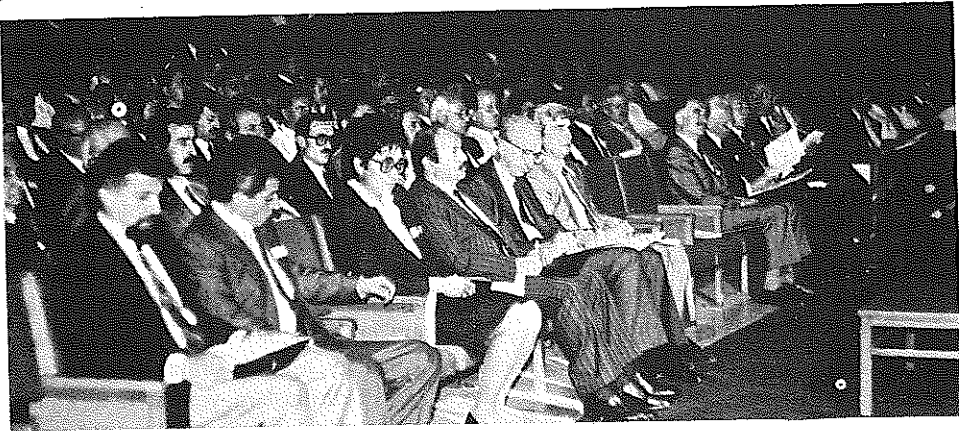
5. Sağ-Kur adı altında kamuoyuna sunulan düzenlemelerin ülkemiz gerçekleriyle bağdaşmadığı ve halkımızın sağlık sorunlarına çözüm getiremeyeceği anlaşılmıştır. Asıl çözümün I.Basamak Sağlık Hizmetlerinin güçlendirilerek örgütlenmesinden geçtiğini bir kez daha vurgulamak isteriz.

B) SAĞLIKLI YAŞAM VE İNSAN HAKLARI

Özellikle son 10 yılda yoğunlaşan işkence, idam cezaları, tutuklamalar, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü sınırlamaları, bölgece-rarası farklı uygulamalar insan ve toplum sağlığını ve onurunu derinden zedelemiştir. Bu durumun hızla düzeltilmesi için;

1. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün önündeki engeller kaldırılmalı; düşünce suç olmaktan çıkarılmalıdır.

2. Birleşmiş Milletler sözleşmelerinde yer alan asgari standart kuralların uygulanması; savunma hakkının kullanılabilmesinin, ceza ve tutuklevlerinde insanca bir yaşamın

II. Sağlık Kurultayından bir görüntü.

sürdürülebilmesinin ön koşulu sayıyoruz.

3. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde yer alan her türlü işkence, zalimane ve aşağılayıcı işlem, insanlık dışı davranış, angarya, sürgün, idam gibi uygulamalara bir an önce son verilmelidir. Sağlık çalışanları bu tür işlemlerde araç olarak kullanılmamalı, gerekli duyarlılığı bizzat kendileri de göstermelidirler. İlaç denemelerinde insanlarımızın kobay gibi kullanılmasına asla izin verilmemelidir. Bu tür uygulamalardan zarar görmüş insanlarımızın rehabilitasyonu ve topluma yeniden kazandırılması için Devlet, her türlü çabayı harcamalıdır.

4. Kamuoyunda Sansür ve Sürgün Kararnamesi olarak bilinen 413, 424 ve 425 sayılı yasa gücündeki kararnamelelerin insan haklarını özünden zedelediği; sağlık hizmeti sunumunu güçleştirdiği de gözönüne alınarak sözkonusu kararnamelelerin yürürlükten kaldırılması bir zorunluluktur.

C) SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIKLI YAŞAM HAKKI

Biz dört meslek birliğinin üyeleri ve sağlık alanında çalışan hemşirelerden laboratuvar teknisyenlerine, hastabakıcılardan veteriner sağlık teknisyenlerine ve tüm hizmetlilere kadar yüzbinlerce insan, çalıştığımız koşullarda yaşamımızı tehdit eden risklerle karşı karşıyayız. Sağlık çalışanlarının sağlıklı yaşam hakkı için:

1. Özlük hakları, iş güvencesi ve sağlıklı yaşam hakkımızın geliştirilmesi ve korunmasında, I.Sağlık Kurultayı'nda da ifade edildiği gibi, kamu ve özel tüm sağlık çalışanlarının "Toplu Sözleşme ve Grev Hakkına Sahip bir Sendika"ya kavuşmasının önemini bir kez daha kuvvetle vurguluyoruz. Bu bağlamda, sendikalaşma çalışmalarının en yeni taban katılımıyla birlikte yürütülmeye devam edilmesini yararlı görüyoruz.

2. Sağlık çalışanlarının her düzeydeki

çözümlerinin ülkelerinin yerel koşullarında en verimli hizmeti verebilecek biçimde gerçekli bilgi-becerileri kazandırması amacıyla; Dünya Sağlık Örgütü ve Avrupa Topluluğu standartları da gözetilerek yeniden düzenlenmesi kaçınılmazdır.

3. Sağlık Bakanlığı başta olmak üzere; iktidarın, atama ve görevlendirmelerde çalışanlar arasında düşüncelerinden dolayı ayırım yapma ve baskı politikaları uygulamalarına son vermesi gerekmektedir.

4. Organları seçimle belirlenen meslek kuruluşlarının —TEB örneğinde olduğu gibi— siyasi iktidarlar tarafından çeşitli yöntemlerle baskı altında tutulmaya çalışılmasını anti-demokratik bir uygulama olarak görmekteyiz. Bu tür uygulamalar Anayasa'nın 135. maddesinde yer alan meslek kuruluşlarının görev ve işlevlerini yerine getirmelerinde bir tür vesayet niteliğinde olup, bir an önce sona erdirilmelidir.

SONUÇ

Ülkemizde ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel alanlarda olduğu gibi, sağlık alanında da yaşanan krizin mevcut iktidar tarafından çözülebileceği umudu kaybolmuştur. Nitekim, çağrılı oldukları halde başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere ilgili diğer kamu yetkililerinin Kurultayımıza katılmamaları son derece çarpıcıdır. II.Sağlık Kurultayı, bu noktayı kamuoyunun dikkatine özellikle sunmak ister.

Bu krizin aşılabilmesinde sağlıklı yaşam hakkının en temel insan hakkı olarak benimsenmesi, laik ve demokratik bir toplum anlayışının yaşamın her alanında gerçekleştirilmesi zorunludur.□